

نگاهی تحلیلی میدانی بر چالش‌های کالبدی پیاده‌روها در شهر اردبیل

یوسف درویشی

استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه پیام نور تهران - ایران
phddarvishi i@yahoo.com

چکیده

در ایران نیز با سلطه تدریجی حرکت سواره بر فضاها و معابر شهری، برنامه‌ریزی و طراحی شهری روز به روز از مقیاس و نیاز انسان پیاده دور شده و در نتیجه از ارزش‌ها و جاذبه‌های اجتماعی و فرهنگی فضاهای شهری کاسته شده است. لذا هدف تحقیق حاضر تأیید بر بازشناسی، اهمیت معابر پیاده، به عنوان یکی از ابزارهای مهم در طراحی و مدیریت شهری بوده است. مکان‌یابی اجزاء مهمترین چالشی است که فراوری طراحی منظر قرار دارد و می‌تواند به جذابیت و ایمنی طراحی بیفزاید. منظر خیابانی در نهایت طراحی چیدمان مجموعه عناصری است که ساکنان یا عابران با هر سنی، تناسب و جذابیت را در هنگام فراغت و هم‌چنین در استفاده از تجهیزات آمد و شد نیز احساس کنند. روش تحقیق این پژوهش تحلیلی توصیفی و میدانی می‌باشد و برای جمع‌آوری داده‌ها از روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده گردیده است. یافته‌های این مقاله بیانگر آن است که پیاده‌روهای شهر اردبیل با معضلات و مشکلاتی مواجه‌اند و مدیریت شهری باید بینش بسیار وسیع‌تری نسبت به اهمیت پیاده‌رو در زندگی شهروندان داشته باشد.

واژگان کلیدی: معابر پیاده، عابرین پیاده، منظر سازی، اوقات فراغت، شهر اردبیل.

۱- بیان مسئله

انسان مبنا و مرجعی طبیعی برای طراحی شهرهای ما بود ولی متأسفانه در طراحی شهری معاصر شاهد شکل‌گیری فضاهای شهری هستیم. که کمترین توجه به تردد و مسائل عابرین دارد. که این بی‌توجهی منجر به وقوع تصادفات، تداخل عابر پیاده با سواره، عدم راحتی عابرین، نبود امکانات مختلف جهت استفاده عابرین، عدم همخوانی عرص با میزان تردد، کف سازی نامناسب، عدم شیب عرضی نامناسب و... از جمله جوانب موضوع حاضر است. اگر بپذیریم که عابر پیاده مهمترین رکن ترافیک بعد از وسیله نقلیه می‌باشد، برای نظم بخشی به چگونگی عبور عابرین در معابر داخلی شهری و کاهش تأخیرهای زمانی ناشی از عبور و مرور در این افراد و جلوگیری از بروز حوادث ترافیکی و تکرار تشکیل تشدید ترافیک و تداخل مسیرهای عابرین پیاده و وسایل نقلیه لازم است عبور عابرین پیاده در معابر شهری ساماندهی گردیده و معابر پیاده بعنوان یکی از ابزارهای مهم مدیریت شهر و طراحی شهری مورد توجه قرار گیرد. [۱]

در مورد فضاهای عمومی موضوع مشخص شده پیاده‌روها می‌توان گفت: فضای عمومی (پیاده‌رو) فضایی است که در آن با غریبه‌ها سهیم هستیم، مردمی که اقوام، دوستان یا همکاران نیستند. فضایی است برای سیاست، مذهب، دادوستد، تفریح و ورزش، فضایی برای هم زیستی مسالمت آمیز و برخورد های غیر شخصی، فضای عمومی، زندگی جمعی، فرهنگ شهری و مباحث روزمره را بیان می‌کند.

فضای عمومی شهری، نماد کالبدی حضور اندیشه‌های اجتماعی- سیاسی رشد یابنده و بالنده است، فضایی مملو از کثرت و تنوع که زمینه گفتگوهای جمعی را بوجود آورده و یا تأکید بر حقوق و ارزش‌های فردی از حقوق و ارزش‌های جمعی دفاع نموده و نهایتاً تعلق و دلبستگی، خاطرات جمعی و هویت پایدار شهروندان را تجسم می‌بخشد. در قوانین راهنمایی و رانندگی کشورمان عابر پیاده به این صورت تعریف شده است: